

عرفان و تصوف - ۲

شرح اوائل مشنوی

تصنیف

علامہ شیخ علا الدین علی بن محمد شاہرودی بسطامی

مشہور مصنف

(۸۷۵ - ۸۰۳ ہجری قمری)

تحقیق و تصحیح

زہیر طیب

سرشناسه

شاهروزی بسطامی، علاءالدین علی بن محمد، ۸۰۳-۸۷۵ ق.

عنوان قرارداد

مثنوی. شرح

عنوان و نام پدیدآور

شرح اوایل مثنوی: شرح مصتفک/ تصنیف علاءالدین علی بن محمد شاهروزی بسطامی معروف به مصتفک؛ تحقیق و تصحیح زهیر طیب.

مشخصات نشر

تهران: تراث اسلامی، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری

۳۷۲ ص: ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.

فروست

عرفان و تصوف؛ ۲.

شابک

۷۵۰۰۰۰ ریال 9-4-99649-600-978:

وضعیت: دست‌نویس؛ فیبا

موضوع: مثنوی

مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۶۷۳ ق. مثنوی-- نقد و تفسیر
Mowlavi, Jalaloddin Muhammad ibn Muhammad, 1207-1273. Masnavi--
Criticism and interpretation

موضوع

شعر فارسی -- قرن ۷ ق. -- تاریخ و نقد

Persian poetry -- 13th century -- History and criticism

موضوع

مثنوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۶۷۳ ق. مصحح

شناسه افزوده

مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۶۷۳ ق. مثنوی

شناسه افزوده

Mowlavi, Jalaloddin Muhammad ibn Muhammad, 1207-1273. Masnavi

رده بندی کنگره

۱۲۸۵۳ ۱۲ ش ۲/ش

رده بندی دیویی

۱۶/۱۴۱

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۱۷۱۷۳

انتشارات تراث اسلامی

تهران خیابان شهید مطهری خیابان میر عماد که چه هشت پلاک هشت واحد سه

کدپستی: ۱۳۱۴۶۶۴۱۸۵ تلفن: ۸۱۷۲۰۹۹ شماره: ۸۹۷۸۶۹

sazeman@yahoo.com

شرح اوائل مثنوی

علامه شیخ علاء الدین علی بن محمد شاهروزی بسطامی مشهور به مصتفک

تحقیق: زهیر طیب

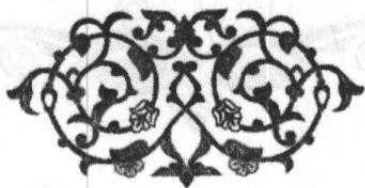
چاپ اول: ۱۳۹۸ - ۲۰۱۹ میلادی (تهران)

شمارگان: ۵۰۰ نسخه - بها: ۷۵۰۰۰ تومان

شابک: 978-600-99649-9-4

همه حقوق محفوظ و مخصوص به ناشر است.

این کتاب تحت حفاظت پیمان کپی رایت انتشارات دارالتراث استانبول ترکیه قرار دارد.

فهرست

مقدمه / ۹

من / ۲

فهارس / ۳۰۰

نمایه‌ها / ۳۲۵

فهرست تفصیلی / ۳۷۴

مثنوی یکی از بزرگ‌ترین و برجسته‌ترین منظومه‌های عرفانی است و از دیرباز عرفا، ادیبان و اندیشمندان سعی در شناخت و تبیین اندیشه‌های مولانا داشته‌اند. این امر به سبب تألیف شروحی بر مثنوی، چه در داخل مرزهای جغرافیایی ایران و چه خارج از آن، شده است؛ به گونه‌ای که تاکنون بیش از ۷۰ شرح و حاشیه بر مثنوی نوشته شده است.^۱ برخی از این شروح به زبان فارسی و در قلمرو جغرافیایی ایران نوشته شده است؛ مانند دو شرح کمال‌الدین حسین بن حسن خوانساری موسوم به «جواهر الاسرار و زواهر الانوار» و «کنوز الحقائق فی رموز الدقائق» حسین دو تلخیص مشهور از ملاحسین واعظ کاشفی بیهقی سبزواری به نام «لب المعنوی» و «لب لباب»^۲.

برخی شروح دیگر در حوزه‌ی مرزهای فرهنگی ایران مانند آسیای صغیر و

۱) رک: فنخا، ۲۰/۶۳۴ - ۶۳۹ و ۲۷/۹۳۵ - ۹۳۶.

۲) صفا، ۱۳۶۹: ۷۴/۴.

شبه جزیره‌ی بالکان که خواندن مثنوی و دیوان کبیر بین پیروان و دوستداران مولانا رواج داشته است، تدوین گردیده است؛ زیرا به تدریج با قوت گرفتن زبان ترکی و کاهش نفوذ زبان فارسی در این منطقه، بهره بردن از مثنوی مولوی را با دشواری رو به رو می‌کند. بنابراین ضرورت شرح و ترجمه‌ی آن ایجاب شد^۳ از جمله شروحی که در آناتولی بر مثنوی نوشته شده است، می‌توان به شرح مولوی ابراهیم بیگ، شرح شیخ معین الدین بن مصطفی متخلص به معینی، شرح ابراهیم دده شاهدی، شرح شیخ علی بن مجدالدین الشاهرودی البسطامی (مصنّفک)، شرح سروری، شرح شیخ رسوخ الدین اسماعیل انقروی، شرح عبدالباقی گولپینارلی اشاره کرد.

در این بین، شرح شیخ معینی بن مجدالدین الشاهرودی البسطامی، متخلص به مصنّفک، از این حیث که جزء نخستین شرح مثنوی (۸۶۰) است و شارح در شرح ابیات به آیات و احادیث، حکایاتی از عرفا و بزرگان دینی و ابیاتی از غزلیات شمس یا اشعار برخی از شرای دیگر مانند: عطار و سنایی، استناد داده است از اهمیت به سزایی برخوردار است. لذا در ادامه، ضمن مروری کوتاه بر احوال و آثار شارح، ویژگی‌های سبکی و زبانی این اثر معرفی شده است و سپس متن تصحیح شده به همراه تعلیقات افزوده شده از سوی مصحح کتاب، ارائه می‌شود.

۳) ریاحی، ۱۳۶۶: ۱۰۲-۱۰۳.